

FHS UK 2020

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Struktura pregramotnostních dovedností předškolních dětí s přihlédnutím k domácímu gramotnostnímu prostředí

Autorka: Barbora Krauseová

Oponentka: Mgr. Eva Richterová, Ph.D.

Autorka pro svou práci volí velmi zajímavé téma. Faktory, které se podílejí na rozvoji pregramotnostních dovedností, jsou v tuzemském i zahraničním prostředí hojně zkoumány. Zde je pozornost upřena na vliv domácího gramotnostního prostředí.

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V první řadě je třeba ocenit výbornou strukturovanost a srozumitelnost celého textu. Autorka poměrně pečlivě pracuje s terminologií, důsledně (až na výjimky) vymezuje všechny klíčové pojmy i koncepty. Teoretická část je vystavěna na velkém množství domácích a hlavně zahraničních prací. Tyto studie jsou v oblasti studia gramotnosti a jejich předpokladů považovány za klíčové. Je tedy vidět, že se autorka orientuje v aktuálním badatelském dění v této oblasti a na tomto základě je schopna formulovat relevantní výzkumné cíle a výzkumné otázky.

U souboru dětí předškolního věku z mimopražského prostředí autorka zkoumá profil pregramotnostních dovedností a jejich vztah ke vzdělání matek a společného čtení rodičů a dětí. Metodologie práce je představena dobře, jednotlivé kroky jsou adekvátně argumentovány a popsány. Získaná data jsou přehledně prezentována a komentována. Pouze ilustrování distribuce výkonů v jednotlivých testech je méně přehledné. Doporučila bych také se u popisu profilů držet jednotného formátu – v kapitole 6.2 jsou u jednotlivých profilů uvedeny výkony v jednotlivých testech, ale pouze u skupiny dobře vybavených dětí je navíc představen i dílčí charakter domácího gramotnostního prostředí (konkrétně aktivity, které se vztahují ke čtení).

V práci jsou pouze dílčí formální nedostatky (např. nedůsledné přechylování jména zahraničních autorek, nejednotný formát odkazování, překlepy). V kapitole 6.3.1 autorka chybně odkazuje na tabulku (odkazuje na č. 12 místo 13), navíc údaje v ní neodpovídají údajům v textu kapitoly (průměrný výkon v IH).

Pro obhajobu si dovoluji navrhnout následující podněty k diskusi:

1. V práci jsou uváděny závěry některých prací týkajících se domácího gramotnostního prostředí. V některých z nich je jako významný faktor zmiňováno společné čtení rodičů a dětí, v jiných jsou akcentovány faktory mateřské (včetně výše vzdělání matky, kterým se autorka zabývá v empirické části). Dá se říci, na jakém základě vyrůstají rozdíly mezi přístupem matek a otců a jak se tyto rozdíly manifestují v rozvoji pregramotnostních dovedností?
2. Na jakém podkladu autorka rozdělila matky podle jejich vzdělání, resp. proč vydělila matky s VŠ vzděláním od ostatních, a ne např. soubor SŠ a VŠ matky od matek se základním vzděláním? Podobně prosím o vysvětlení, jak došlo k vymezení hranice společného čtení rodičů a dětí 5x týdně.

3. Výkony dětí (pro jejich rozřazení do podskupin) jsou porovnávány v rámci daného výzkumného souboru (mezi sebou). Proč autorka jejich výkony nehodnotila a děti nerozřazovala podle norem, které jsou pro testy použité v této práci dostupné i pro českou populaci?

Předložená bakalářská práce podle mého názoru splňuje všechny nároky kladené na tento typ odborného textu, proto ji bez výhrad doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 20.6.2020

Mgr. Eva Richterová, Ph.D.